

6de zondag door jaar C

Lc. 6, 17. 20-26

Het Evangelie van vandaag is één van de teksten waarnaar Karl Marx, de vader van het atheïstische communisme, verwijst als bewijs dat het christendom een instrument is waarmee rijken en machtigen hun positie verdedigen en behouden. Zij zouden het Evangelie van vandaag gebruiken om armen, kleinen en onderdrukten te laten berusten in hun situatie. Het idee van: "Niet klagen, maar dragen. U bent nu arm, verdrietig of u wordt uitgebuit? Trek het u niet aan, maar denk aan uw loon in de hemel".

Spijtig genoeg zag Karl Marx niet alleen maar spoken toen hij dat schreef: er zijn in het verleden mensen geweest die dit Evangelie op die manier hebben misbruikt om minder bevoorrechte groepen zoet te houden en te voorkomen dat ze in opstand zouden komen tegen hun miserie. Reden temeer om die uitspraken van vandaag juist te begrijpen.

Het is verkeerd om de zaligsprekingen te zien als morele voorschriften, als geboden die onderhouden moeten worden. Jezus verplicht zijn leerlingen niet tot armoede, Hij vraagt ze ook niet om honger te lijden enz. Maar wat doet of bedoelt Hij dan wél?

Er staat aan het begin van het Evangelie een kort zinnetje waar mensen meestal overheen lezen omdat het niet belangrijk lijkt: "Hij sloeg zijn ogen op, keek zijn leerlingen aan en sprak". Dat betekent dat wat Jezus gaat zeggen ingegeven is door gedachten die Hem overvallen als Hij naar zijn leerlingen kijkt: Hij voorziet dat ze in dezelfde situatie terecht zullen komen als Hij; dat ze arm zullen zijn, zullen lijden, wenen, uitgestoten worden en beschimpt. Hij gebiedt hun dus niet die situatie op te zoeken of er zich bij neer te leggen, maar Hij houdt er wel rekening mee dat het hun lot zal zijn.

Op het moment dat Lucas zijn Evangelie schrijft, en dat is tussen het jaar 60 en 100 van onze jaartelling, is dat inderdaad de situatie waarin de jonge Kerk zich bevindt. De eerste generaties christenen worden geweerd uit de hoge rangen, gediscrimineerd, vervolgd, verbannen, ingezet als dwangarbeiders of voor de wilde dieren geworpen. Jezus treedt hier dus niet op als moralist, maar als profeet. De woorden van Jezus vandaag zijn dus geen poging om christenen monddood te maken op sociaal of politiek vlak, zoals Marx wil laten geloven. Wie de zaligsprekingen interpreteert als een dekmantel voor onrecht en armoede, als een alibi voor uitbuiting, maakt zich schuldig aan een zware verdraaiing van de bedoelingen van Jezus.

Wat Jezus hier wél beschrijft is de paradoxale ervaring van christen in een wereld die Christus verwerpt: mensen die, door hun diepe band met God, rijk zijn in hun armoede; mensen die, door hun grote geloof, verheugd kunnen zijn in hun verdriet. Het is ongeveer hetzelfde als wat St. Paulus schrijft in zijn 2de brief aan de Korintiërs: "Wij zijn bedriegers die de waarheid spreken, de onbekenden die iedereen kent; wij sterven, maar blijven leven; wij treuren maar zijn altijd blij; wij

zijn arm maar maken velen rijk; wij zien geen uitweg meer, maar zijn nooit ten einde raad”.

De woorden van de zaligsprekingen zijn dus geen laffe aansporingen om ons maar neer te leggen bij onrechtvaardige situaties. Ze zijn eerder een commentaar op de werkelijkheid van het leven én een uitnodiging om daar niet alleen tegen te véchten maar er ook op te vertrouwen dat na het kruis ook de verrijzenis volgt.

Amen.

Johan Goris, pastoor